

Vladimir Bartol

*Trst. Sv. Ivan, 24. 2. 1903 -
Ljubljana, 12. 9. 1967*

Alamut

Oglej si posnetek na spletni povezavi

<https://www.youtube.com/watch?v=1V1SCWOXJbc>

zatem zapiši svoje vtise in mnenje o gledanem.

-
- pisatelj, dramatik, esejist in kritik
 - študij filozofije in biologije je končal 1925 v Ljubljani
 - v nasprotju s sočasnim socialnim realizmom je njegova proza psihološko-filozofska; oblikuje teme volje, moči, nesmisla, s čimer je predhodnica eksistencializma v književnosti
 - nekatere novele so snovna, tematska in idejna priprava za osrednje delo, roman Alamut, ki sloni na temeljitem študiju zgodovinskih virov, filozofskih del. N. Machivellija in Korana
 - v središču romana je vprašanje o spoznanju, resnici in laži, moči in oblasti
 - Alamut je moderen intelektualistični roman, metafora s simbolnimi in mitskimi nagnjenji

Zgodovinsko ozadje romana

- popotni zapisi Marca Pola, ki pripovedujejo o nekem orientalskem mogotcu, ki si je izmislil strahovit sistem, kako narediti iz svojih vernikov slepo orodje za svoje načrte
- poročal je, da je vodja asasinov (arabska beseda za uživalce hašiša), "Starec z gore", uredil v utrjeni dolini čudovite vrtove z redkim sadnim drevjem
- v vrtove je pripeljal s hašišem omamljene mladeniče, kjer so se zabavali ob glasbenikih in plesalkah. Ko so se mladeniči zdramili iz omame, so mislili, da so v raj
- svoje življenje so ponudili starcu, da bi jim dal priložnost, da bi znova prišli v vrtove. Tako jih je potem izrabljal, da so morili kneze in kralje, ne da bi se bali smrti

Alamut kot resnična trdnjava?

- Alamut je trdnjava v težko dostopni gorski dolini v bližini mesta Kaswin, ki stoji na nadmorski višini 1220 metrov.
- Trdnjava je bila od leta 1090 sedež Hasana ibn al-Sabbaha. Vodja sirskih asasinov je ohranjal svojo moč in oblast taka, da je sultana Saladina in križarje ščuval drugega proti drugemu.
- Perzijsko vejo asasinov so uničili Mongoli. Leta 1256 je padel Alamut.

Branje odlomka

Branja 3, stran 381

Peklenski načrt

Odgovori na vprašanja na učnem listu.

zgradba 21 poglavij

pripovedna tehnika sintetična in analitična

pripovedovalec avktorialni in vsevedni

dogajalni prostor trdnjava Alamut, rajski vrtovi, bližnja in daljna okolišja, zaprti in odprti prostori, nekatera mesta v Iranu

dogajalni čas od srede pomladi leta 1092 do začetka zime istega leta, torej pol leta

vrsta romana zgodovinski, pustolovski, eksotični, filozofski

OSEBE V ROMANU

Hasan

Ibn Tahirja

Halima

Mirjam

Apama

Sulejman

HASAN IBN SABA

- Je resnična zgodovinska oseba.
- Poimenovan je tudi kot: stavec z gore, Seiduna, vrhovni poglavar, Al Mahdi.
- Osrednja osebnost romana in vrhovni poglavar Izmailcev.
- Za idejo izmailstva: „**Nič ni resnično, vse je dovoljeno**“ žrtvuje velik del svojega življenja.
- Ni pohlepen niti ni zloben, a za uresničitev mladostnih sanj uporablja tudi najbolj grozovita in brutalna sredstva.
- Nikoli ne odstopa od svojih načel in ne pozna izjem (zaradi prestopka obglavi celo lastnega sina).
- Hasan Ibn Saba uteleša vse tri diktatorje dvajsetega stoletja.
- Daje vtis zelo umirjenega starca, ki nikoli ne vzroji in vsako resnost sprevrže v šalo. Njegovim nasmihanjem sledimo prav skozi celotno zgodbo.
- Po zunanosti je srednje rasti in tako ne daje vtisa moči; to vlogo igra njegov predirljiv pogled, ki se ga vsi bojijo.
- Ceni vdanost, zlasti pri svoji ljubici Mirjam, do katere pa zaradi dogodkov v romanu očitno ne čuti prave ljubezni.

HASAN IBN SABA

- V mladosti je Hasan potoval po vsem svetu, zato je zelo izobražen in je tudi filozof: „Vidiš, razlika med nami, ki smo spregledali, in ogromnimi množicami, ki tavajo v temi, je tale: Mi smo se omejili, one se pa nočejo ali ne marajo omejiti. Oni zahtevajo od nas, da jim odpravimo belino neznanega. Ne morejo prenesti nikakršne negotovosti. Ker pa resnice nimamo, jih moramo tešiti z izmišljotinami in bajkami.“

Ibn Tahir

- Avani Ibn Tahir je postaven, vzdržljiv, pameten, skratka hvalevreden mladenič.
- Na grad Alamut pride, da bi maščeval svojega deda, odličnega borca za izmailsko stvar.
- V novem okolju mu je sprva mučno, potem pa ga verski zanos in sposobnosti pripeljejo do naslova fedaia
- Močno ljubi Mirjam, ljubico vrhovnega poglavarja.
- Med fedaiji ima veliko zvestih prijateljev, razvije pa se tudi v odličnega pesnika, ki piše najprej verske, pozneje pa tudi ljubezenske pesmi.
- Čeprav verjame v nadnaravne moči svojega poglavarja, je sprva skeptičen do nekaterih njegovih sposobnosti.
- Njegova vera se utrdi, ko mu Hasan odpre vrata v raj.
- Skoraj do konca romana je predstavljen kot igrača, poskusni zajček drugih, venomer upravljan in manipuliran. Ko vsi njegovi dvomi izginejo in ko ima možnost zaživeti novo življenje, ima pred seboj samo en cilj: spoznavati svet in vse njegove skrivnosti.

motivi

- Prihod Halime v rajske vrtove
- Ibn Tahir na Alamutu
- Srečanje daijev
- Priprave na vojno
- Prijateljstvo med Mirjam in Seiduno
- Posvečenje gojencev v fedaije
- Ibn Tahir, Sulejman in Justuf v raju
- Seidunov odstop

tema

- zgodovinska (leto 1092),
- psihološka (Seidunov nauk, izkoriščanje gojencev za doseg cilja, prijateljstvo med rajskimi deklicami, prijateljstvo med gojenci, neuresničene ljubezni ...),
- idejna (nič ni resnično, vse je dovoljeno)

ideja

- v svetu brez Boga je dovoljeno vse, tudi fanatično izrabljanje oblasti in religije ter ubijanje v njenem imenu
- ker ne verujemo v nič, smemo vse storiti

100

NASTANEK in
VRSTA ROMANA

[Empty box for notes]

OSEBE in POMEN OSEB

[Empty box for notes]	[Empty box for notes]

ZGRADBA

[Empty box for notes]

ALAMUT

IDEJA

[Empty box for notes]

MOTIVI V
ROMANU

[Empty box for notes]

PRIPOVEDNA
TEHNIKA in
PRIPOVEDOVALEC

[Empty box for notes]

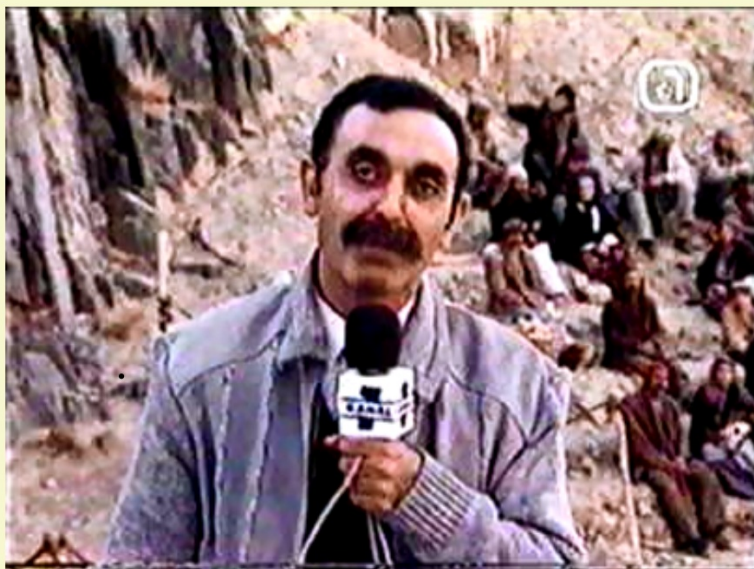
TEME

[Empty box for notes]

ZGODOVINSKA
DEJSTVA

[Empty box for notes]

Za konec ...

Pišemo

Svetopisemski rek "Strašno je pasti v roke živega boga" poveži z likom Hasana.

Komentiraj Nietzschejevo opombo "Tudi Bog ima svoj pekel: to je njegova ljubezen do človeka".